Сільське господарство у вересні 2016р.

У вересні (р/р) сільське господарство *продемонструвало* ***зростання виробництва на 2,6%*** *(«мінус» 0,9% у серпні 2016р.) за рахунок збільшення валового збору окремих с/г культур у рослинництві - кукурудзи (через вищу врожайність ніж у 2015р.), цукрових буряків та соняшнику (більша площа збору та врожайність).*

В той час, як у тваринництві – продовжується негативна тенденція падіння виробництва молока й яєць на тлі уповільнення зростання вирощування худоби та птиці у с/г підприємствах через збільшення вартості виробничих ресурсів (корми с/г походження, електроенергія, с/г техніка).

Як наслідок, ***у січні-вересні 2016р. у с/г виробництві спостерігалося прискорення зростання до 0,9%*** *проти «плюс» 0,1% у січні-серпні 2016р.*

У зв'язку із кращими результатами валового бору зернових культур, Мінекономрозвитку покращило прогнозні оцінки виробництва ***с/г продукції,*** *зростання якого* ***за підсумком 2016р.*** *очікується на рівні* ***«плюс» 0,7% [±0,3 в.п.]****.*

«у вересні 2016р. виробництво с/г продемонструвало прискорення зростання завдяки збільшенню обсягів врожаю кукурудзи, цукрових буряків та соняшнику»

Рис. 1. Сільське господарство, % р/р

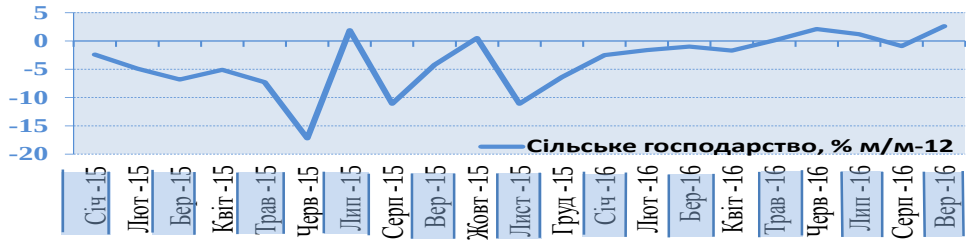

Джерело. ДСС

Табл. 1. Сільськогосподарське виробництво, % п/п

	9 міс. 2015р.	8 міс. 2016р.	**9 міс. 2016р.**	внесок, в.п. (структура 2015р.)
Сільське господарство, в цілому	-5,3	0,1	**0,9**	-
Рослинництво	-5,4	1,7	2,4	1,7
Тваринництво	-5,1	-2,4	-2,6	-0,8

Джерело. ДСС

Рослинництво. У січні-вересні прискорення зростання виробництва **до 2,4%** *(«плюс» 1,7% у січні-серпні)* відбулося, в першу чергу, через нарощування обсягів врожаю **кукурудзи на 9,5%** внаслідок вищої врожайності ніж у 2015р. *(на 11,5%).*

Примітка. На противагу 2015р., коли через посушливі погодні умови збиральна кампанія проводилася в більш ранні періоди збору, збір врожаю кукурудзи у 2016р. було розпочато в технологічно визначені строки, що вплинуло на зменшення площі збору врожаю порівняно з минулим роком на 1,9%. Враховуючи помірно вологі погодні умови під час дозрівання, у січні-вересні 2016р. було отримано вищу врожайність - на 11,5%, що дало можливість наростити обсяги валового збору кукурудзи на 9,5%. В умовах високого попиту на внутрішньому та зовнішньому ринках, під врожай 2016р. було посіяно 4,3 млн. га, що на 3,3% більше ніж в 2015р. Частка кукурудзи у структурі зернових культур складає 38,8% (2015р.).

Водночас, сприятливі погодні умови дозволили одночасно отримати вищу врожайність по окремим с/г культурам, що обумовило зростання валового збору **цукрових буряків** у 1,6р., **соняшнику** – на 5,4%, **картоплі** – на 5%, **овочів** – на 3,2% та **сої** – на 8,5% *(вища врожайність в умовах меншої площі збору).*

«нарощування обсягів врожаю по окремим с/г культурам відбувалося завдяки вищої врожайності»

Табл. 2. Збирання врожаю рослинницьких культур, % п/п

	Валовий збір		Площа збирання		Урожайність	
	01.10.2015	*01.10.2016*	*01.10.2015*	*01.10.2016*	*01.10.2015*	*01.10.2016*
Зернові та зернобобові культури	-1,2	3,5	1,3	-4,7	-2,4	8,3
Цукрові буряки (фабричні)	-56	64,9	-51,6	47,8	-9,5	11,8
Соняшник	3,6	5,4	-8,2	3,4	12,6	1,8
Соя	11,2	8,5	21	-10,5	-8	21,2
Картопля	-12,6	5,0	-4,5	2,4	-8,4	2,5
Овочі відкритого ґрунту	-8,1	3,2	-8,3	2,5	0,2	0,5
Плодоягідні культури	3,9	-5,4	-1,1	1,1	5,0	-6,5

Джерело. ДСС

Тваринництво. У січні-вересні **падіння виробництва поглибилося** до **2,6%** *(«мінус» 2,4% у січні-серпні)* внаслідок продовження **падіння виробництва молока** через подорожчання утримання поголів'я ВРХ та низькі закупівельні ціни на молоко у

господарств населення. Крім цього, спостерігається **уповільнення зростання вирощування худоби та птиці у с/г підприємствах** *(до 1,3% проти 1,6% у січні-серпні).*

Довідково. Станом на 01.10.2016 проти 01.10.2015 в цілому поголів'я ВРХ скоротилося на 2,8% («мінус» 2,6% станом на 01.09.2016), свиней - на 3,9% («мінус» 3,4%) та птиці – на 2% («мінус» 6,7%).

«збереження негативної динаміки у тваринництві відбувається в умовах збільшення вартості виробничих ресурсів (корми с/г походження, електроенергія, с/г техніка) та звуження експортних поставок»

Погіршення показників відбулося в умовах зростання вартості кормової бази, зокрема, нового врожаю *(у січні-серпні 2016р. до січня-серпня 2015р. середні ціни зернових культур зросли на 16,4%),* енергетичної складової виробництва *(у січні-вересні 2016р. до січня-вересня 2015р. тарифи на електроенергію зросли на 19,7%)* та матеріально-технічної.

Довідково. У *січні-серпні 2016р. до січня-серпня 2015р. індекс витрат на виробництво тваринницької продукції зріс на 20,9%.*

В той же час, продовжується падіння **виробництва яєць** - на 11% *(«мінус» 11,6% відповідно)* через фінансові складнощі в окремих виробників та звуження експортних поставок *(частка експорту яєць у структурі виробництва складає близько 30%).*

Специфічні фактори впливу на виробництво тваринницької продукції*

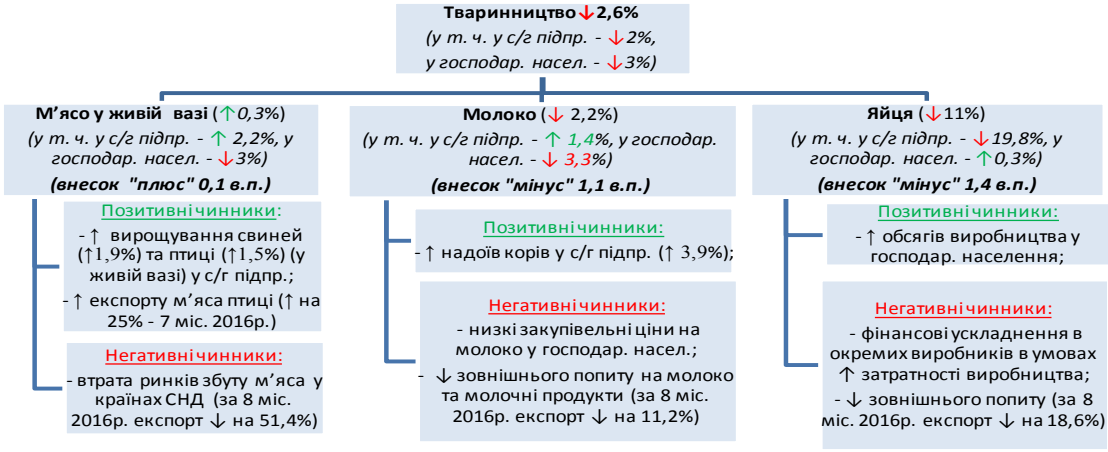

**- дані наведено у % до відповідного періоду попереднього року.*

«вплив Донецької та Луганської областей на динаміку с/г у січні-вересні 2016 р. становив «мінус» 0,2 в.п.»

У регіональному розрізі кількість регіонів, які демонстрували позитивні результати залишилась на рівні попереднього звітного періоду – 14 регіонів *(14 у січні-серпні).* Лідерами зростання були Вінницька – на 14,3% *(«плюс» 9,6% відповідно)*, Хмельницька – на 9,9% («*плюс» 2% відповідно),* а також Одеська обл. - на 9,6% (*«плюс» 11,2% відповідно),* в першу чергу, через нарощування обсягів виробництва рослинницької продукції, та в окремих регіонах тваринницької продукції *(у Вінницькій, Житомирській та Київській обл.).* Скорочення у Харківській - на 10,3% *(«мінус» 0,1% відповідно)* та Запоріжській обл. на 7,4% *(«мінус» 4% відповідно)* відбулося внаслідок негативної динаміки виробництва як рослинницької, так і тваринницької продукції.

Табл. 3. Регіональний розріз, % п/п

	«Лідери»				«Найбільше падіння»		
	9 міс. 2016р.	частка у структурі, 2015р.	внесок, в.п.		9 міс. 2016р.	частка у структурі, 2015р.	внесок, в.п.
Вінницька	14,3	7,6	1,1	Харківська	-10,3	6,1	-0,6
Хмельницька	9,9	4,8	0,5	Запоріжська	-7,4	4,2	-0,3
Одеська	9,6	4,4	0,4	Херсонська	-7,3	4,5	-0,3
Житомирська	8,4	3,4	0,3	Сумська	-6,0	4,1	-0,3
Київська	7,6	5,9	0,4	Луганська	-5,7	1,7	-0,1

Джерело. ДСС, розрахунки Мінекономрозвитку

«за оперативними даними, враховуючи сприятливі погодні умови для зернових, Мінагрополітики покращило оцінки прогнозу врожаю зернових культур у 2016р. (до 63 млн. т проти 57,4 млн. т. - попередній прогноз)»

Очікування. За підсумком 2016р. динаміка у с/г формуватиметься за рахунок позитивної ситуації у рослинництві через більші площі посіву ярих культур *(зернових – на 4,8%, цукрових буряків – на 22,4% та соняшника – на 18,9%)* в умовах вищої врожайності більшості с/г культур, що компенсує негативну динаміку у тваринництві, діяльність якого відбуватиметься в умовах високої затратності виробництва.

Як наслідок, Мінекономрозвитку переглянуло у бік збільшення свої попередні очікування виробництва **с/г продукції** у **2016р**. до **«плюс» 0,7% [±0,3 в.п.]**.

Ризики. Несприятливі погодні умови під час збирання пізніх с/г культур; загострення військового протистояння у східних регіонах.